СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд на Еркин Турашевич Исимбаев „Формиране и етапи на развитие на системата за образование на възрастни в Казахстан“, докторант в ДП „Социално управелние“, ВСУ „Черноризец Храбър“, научен ръководител доц.д-р Иво Стамболийски за придобиване на ОНС „Доктор“ в ПН 3.7 „Администрация и управление“

Данни за докторанта и процедурата

Еркин Исимбаев е докторант на самостоятелна подготовка в Катедра „Администрация, управление и политически науки“ на Факултет „Международна икономика и администрация“ във ВСУ „Черноризец Храбър“. Съгласно тълкуването на МОН, процедурата му е започнала с неговото записване преди влизането на промените на ЗРАСРБ от 05.05.2018 г. в сила и затова се реализира според предходната нормативна уредба.

Данни за дисертацията и автореферата

Дисертационният труд е с обем 178 страници, съдържа въведение, изложение в три глави, заключение, списък на използваната литература и 11 приложения (последните с обем 54 стр.). Съдържанието на всяка от главите е разпределено в отделни параграфи, като в края на всяка глава са направени изводи. Онагледяването в дисертацията съдейства за обосноваване на тезите на автора - основният текст съдържа 19 таблици и 37 рисунки. Списъкът на използваните литературни източници съдържа 169 заглавия на руски и английски език. Библиографията издава много добра осведоменост на докторанта – в нея се виждат позовавания на известни педагози, психолози, теоретици на управлението и икономисти, както и използване на сериозни източници в рускоезичната традиция.

Авторефератът представя обективно основното съдържание на дисертационния труд.

Научни приноси и постижения

Едва ли може да има съмнение, че темата за изграждането и управлението на системата за обучение на възрастни хора в която и да е страна е актуална. В съвременната икономическа и технологична динамика, съпроводена от големи социални диспропорции, знанието и уменията бързо остаряват и трябва да се осъществява „учене през целия живот“, а диспропорциите довеждат до социално изключване, включително и от системата за образование, и това също поражда потребност от интегриране. Проблем представлява и липсата на управленски опит и знания на кадрите в системата на образованието, включително и у нас, затова определям като удачно неговото желание да придобие докторска степен в тази научна специалност.

Дисертантът споделя сериозни проблеми, които иска да реши в изследването. Това са слабата осведоменост на потребителите за възможностите за обучение, националния манталитет в Казахстан, който насочва към отказ от саморазвитие и грижи за децата и внуците, липсата на подкрепа от административните органи за образованието за възрастни, липса на специалисти и институционални проблеми в изграждането на системата. Желанието да даде принос в решаването на тези задачи ориентира Еркин Исимбаев към целта да обоснове теоретично модел (структура и съдържание) на организационно-педагогическа подкрепа на дейностите на центъра за обучение на възрастни, отразяващ процеса на формиране на нов за човека социален и икономически статус на пенсионер. Постигането на тази цел е обвързано с изпълнението на редица важни задачи. Правилно е определен и предметът на изследване – дейността, насочена към създаването на културно-образователна среда за обучение на възрастни хора.

Предложеният за оценка труд е иновативен и с обстоятелството, че се опира на опита от експерименталния проект „Образование за възрастни“, осъществен в периода 2011-2015 г. в Института за повишаване

квалификацията на педагогическите работници в Акмолинска област, Казахстан. Тази директна практическа връзка придава убедителност и уплътнява направените изводи. Значима роля за това играят и приложенията, изложени с много емпиричен материал от анкети, наблюдения и др.

Първата глава е посветена на научно-теоретичните аспекти на образованието за възрастни. Авторът се обръща към световния опит и се позовава на множество изследвания в сферите на теорията на управлението, педагогиката, андрагогиката, психологията на възрастните.

Втората част се обръща към историко-педагогическите основи на формирането на системата за обучение на възрастни в Казахстан. Авторът тръгва от ясно идентифицираните организационни недостатъци на сега действащата система. Проследен и критически коментиран е проекта за изграждане на Центъра „Образование за възрастни“ в Акмолинска област на тази страна. От логиката е добре известно, че представителни заключения могат да се изведат и от разглеждането на един единствен, достатъчно типичен случай.

Третата част е посветена на заключения и представлява мониторинг и анализ на резултатите от реализацията на проекта „Образование за възрастни“.

Може определено да се твърди, че главната цел и свързаните с нея задачи са изпълнени в дисертационния труд. На това заключение се опира и оценката за заложените в него постижения и научни приноси. Те биха могли да бъдат определени като приложение на научни постижения за осмисляне на управленската практика в сферата на образованието в страната на дисертанта.

Първото постижение с характер на научна новост, че за първи път са анализирани състоянието на проблема и етапите на развитие на образованието за възрастни в Казахстан. Към това може да се добави и

интегративния характер на изследването, което при запазване доминацята на теоретико-управленския анализ, използва и многообразие от други методи като теоретичен анализ на историко- педагогическата, учебно-методическата и психологическа литература по проблема, наблюдение, сравнение, анализ, мониторинг, диагностика, тестиране, анкетиране, както и анализ на законодателната база – закони, държавни програми за развитие.

На следващо място ще отбележим като постижение обстоятелството, че от гледна точка на системния подход е разработена, анализирана и съдържателно представена система за създаване и функциониране на Център за обучение на възрастни.

Разработена според принципите на теория на управлението, апробирана е концепцията (програми, учебно-методични комплекси, и правно-нормативни документи за организационно-педагогическа подкрепа на Центъра за обучение на възрастни хора.

Като значим приложен резултат ще отбележа и усилията за адаптиране на научните резултати към образователния процес в центровете за обучение на възрастни хора в Република Казахстан.

Недостатъците на дисертационния труд са в техническото му оформление – разминаване в страниците, повторения на направени изводи. Би могло да се изкажат претенции и към първата теоретична част, в която можеше да се представи по-разгърната аргументация.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Направените забележки не омаловажават постиженията на дисертанта Еркан Исимбаев и аз убедено заявявам, че ще гласувам за присъждането му на ОНС “Доктор” по научна специалност 3.7 „Администрация и управление“!

РЕЦЕНЗЕНТ:

(проф.д.н. Вихрен Бузов, ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“)